

JABATAN PEMBANGUNAN KEMAHIRAN (JPK)
TINGKAT 7-8, BLOK D4, KOMPLEKS D,
PUSAT PENTADBIRAN KERAJAAN PERSEKUTUAN,
62530 PUTRAJAYA

KERTAS PENERANGAN

KOD DAN NAMA PROGRAM	C141-005-3:2021 LADIES GARMENT TECHNICAL OPERATION	
TAHAP	3	
KOD DAN TAJUK UNIT KOMPETENSI	C141-005-3:2021-C04 LADIES GARMENT WEDDING WEAR MAKING	
NO. DAN PENYATAAN AKTIVITI KERJA	1. PRODUCE TRADITIONAL <i>KURUNG</i> WEDDING WEAR. 2. PRODUCE TRADITIONAL <i>KEBAYA</i> WEDDING WEAR. 3. PRODUCE MODERN DRESS WEDDING WEAR. 4. PRODUCE MODERN CORSET GOWN WEDDING WEAR.	
NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 1/26

TAJUK:

SPESIFIKASI PAKAIAN PENGANTIN KURUNG TRADISIONAL

TUJUAN:

Kertas Penerangan ini bertujuan untuk memberi pengetahuan dan kefahaman kepada pelatih tentang pengenalan dan spesifikasi pakaian pengantin kurung tradisional, penggunaan bahan dan fabrik supaya dapat memenuhi citarasa serta kehendak pelanggan.

PENERANGAN:

Dalam budaya Melayu pakaian membawa banyak makna dalam kehidupan seharian. Pakaian melambangkan identiti, adat dan kaum. Antara adat atau upacara yang wajib dilakukan oleh masyarakat Melayu ialah perkahwinan. Perkahwinan merupakan satu perkara yang paling penting dalam masyarakat Melayu. Upacara dan adat perkahwinan orang Melayu merupakan salah satu aktiviti kebudayaan yang masih diamalkan sehingga kini walaupun adat tersebut telah berlaku beberapa perubahan mengikut perkembangan dan peredaran zaman. Selain akad nikah, pelbagai majlis lain diadakan sempena meraikan perkahwinan pasangan pengantin baru termasuk majlis resepsi dan malam berinai.

Semasa upacara perkahwinan, pengantin perempuan Melayu akan memakai pakaian yang cantik untuk meraikan majlis. Baju yang selalu digayakan oleh para pengantin Melayu ialah baju kurung tradisional Melayu. Baju kurung tradisional Melayu selalu menjadi pilihan terbaik para pengantin Melayu sejak dahulu hingga ke hari ini. Pemilihan baju kurung tradisional sebagai pakaian perkahwinan bukan sahaja untuk kelihatan cantik dan menutup tubuh badan malah menjadi lambang kesopanan dan mencerminkan keayuaan wanita Melayu. Baju kurung tradisional Melayu mempunyai banyak jenis bentuk dan potongan mengikut negeri. Rajah 1 memaparkan contoh pakaian tradisional Melayu mengikut negeri.

Rajah 1: Pakaian Pengantin Melayu Mengikut Negeri

1) PENGENALAN PAKAIAN PENGANTIN KURUNG TRADISIONAL

Pakaian pengantin kurung tradisional merujuk pada jenis pakaian yang didasarkan pada gaya dan elemen tradisional dari budaya tertentu. "Kurung" merupakan pakaian tradisional yang umumnya dipakai dari golongan atasan dan bawahan dan pakaian ini sering kali dihiasi dengan berbagai hiasan dan ornamen yang indah.

1.1) Definisi

Pakaian pengantin kurung tradisional merupakan dua helai pakaian yang dipadankan menjadi satu set terdiri daripada baju dan sarung. Pakaian pengantin kurung tradisional menjadi pilihan pengantin Melayu untuk dipakai semasa majlis pernikahan atau persandingan. Selain itu, pakaian pengantin kurung tradisional juga boleh digayakan ke majlis rasmi yang bersesuaian

mengikut tema. Perbezaan pakaian harian dan busana pengantin terletak pada aksesori atau hiasan pada baju. Hiasan sulaman dan manik dipadankan pada pakaian untuk memberi kesan eksklusif pada busana pengantin bagi menambahkan lagi seri pengantin tanpa mengubah bentuk aslinya.

Pakaian pengantin kurung tradisional dipakai longgar pada tubuh kerana melambangkan keayuaan dan kesopanan wanita Melayu. Pakaian ini dipakai bersama hiasan lain seperti dokoh, cucuk sanggul dan gelong seperti Rajah 2.

Rajah 2: Perhiasan Kepala Pengantin Tradisional Melayu

1.2) Tujuan

Pakaian pengantin baju kurung tradisional dihasilkan bertujuan untuk menutup seluruh bahagian badan wanita dengan pakaian yang longgar. Memakai pakaian yang longgar dapat merupakan lambang sifat kesopanan dan keayuan wanita Melayu. Selain itu, memakai pakaian yang longgar dapat memberi keyakinan kepada pengantin kerana tubuh badan tidak menjadi tontonan umum dengan potongan kembang pada baju bagi menutup sesetengah pemakai yang mempunyai bentuk badan yang besar.

1.3) Sejarah

Kewujudan baju kurung dikatakan mempunyai kaitan dengan pakaian 'djallabiyah' yang berasal dari Mesir yang bermaksud baju longgar. Baju kurung telah diperkenalkan di Indonesia oleh pedagang dari India seperti Rajah 3.

Seterusnya, seorang pengkaji sejarah pakaian dan tekstil, Gettinger menyatakan baju kurung adalah pakaian yang dipakai oleh penari istana di daerah Palembang. Gettinger juga menyatakan baju kurung popular di daerah Sumatera hingga dapat mempengaruhi masyarakat di Tanah Melayu.

Rajah 3: Pakaian Pengantin Djallabiyah

Selain itu, menurut Tenas Effendy yang merupakan orang tua di daerah Riau, iaitu daerah rumpun melayu yang berhampiran dengan Tanah Melayu menyatakan bahawa baju kurung riau Pahang merupakan baju labuh yang longgar dan mendapat pengaruh dari negara Indian dan China kerana mempunyai kolar seperti kolar ceongsam dan labuh seperti kurta seperti pada Rajah 4.

Rajah 4: Rekaan Baju Kurung Tradisional Kolar Ceongsam

Baju kurung tradisional riau Pahang mempunyai spesifikasinya yang tersendiri seperti reka bentuk badan atau *silhouette*, garis leher, lengan. Garis pinggang, pemilihan butang dan kancing serta hiasan. Semua spesifikasi ini penting untuk menghasilkan sepasang busana baju kurung tradisional pengantin riau Pahang. Potongan baju ini begitu unik dan istimewa. Berbeza dengan pesak baju kurung biasa kerana kedua-dua bahagian tepi baju kurung riau Pahang berpesak

kembang yang disambungkan dengan kekek gantung. Baju kurung tradisional riau Pahang sesuai dipadankan dengan kain selisih. Namun, ada juga yang menggayakannya dengan kain susun tepi seperti Rajah 5.

Rajah 5: Pakaian Pengantin Kurung Tradisional Riau Pahang

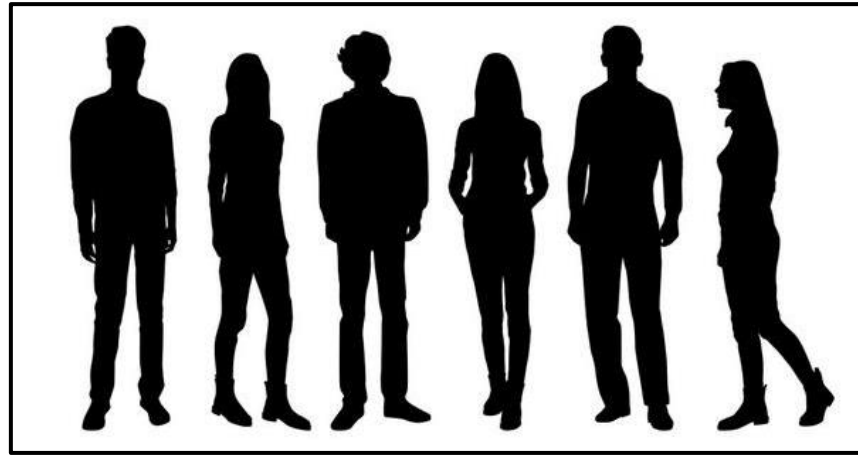
2) SPESIFIKASI REKAAN PAKAIAN PENGANTIN KURUNG TRADISIONAL

Pakaian perkahwinan tradisional kurung merujuk kepada gaya pakaian khusus yang sering dipakai semasa majlis perkahwinan dan acara istimewa dalam budaya tertentu, terutamanya di Asia Tenggara. Istilah 'kurung' umumnya merujuk kepada pakaian dua bahagian yang terdiri daripada baju panjang keparas lutut (dikenali sebagai baju kurung) dipadankan dengan kain yang sepadan (dikenali sebagai 'sarung' atau 'skirt').

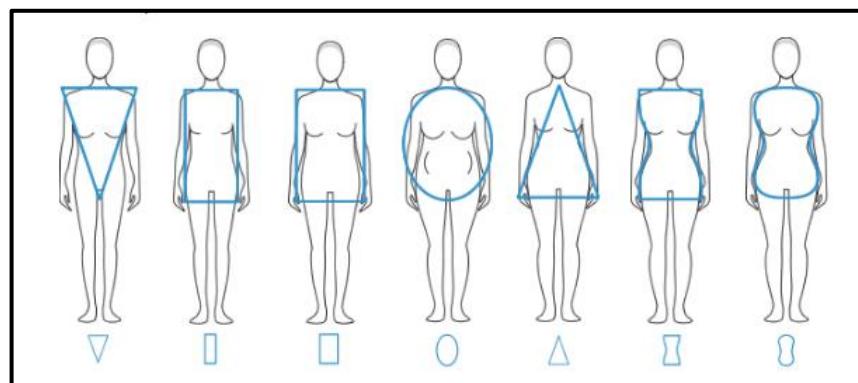
2.1) Bentuk Badan

Silhouette adalah garisan luar seseorang individu, objek atau pemandangan yang diwakili oleh bentuk pepejal berwarna hitam. Bahagian dalam silhouette adalah tanpa ciri dan sering dipersembahkan dengan latar belakang putih atau warna terang.

Silhouette juga dikenali sebagai garisan ilusi yang dapat dilihat pada pakaian dalam istilah rekaan fesyen. *Silhouette* dianggap sebagai pandangan pertama sebuah pakaian di atas pentas peragaan. Ia digunakan untuk menilai reka bentuk keseluruhan sebelum klarifikasi fabrik, tekstur, bentuk, warna dan perincian seperti rujukan Rajah 6.

Rajah 6: Lakaran *Silhouette*

Bentuk badan manusia atau figura umum seseorang ditakrifkan sebagai struktur rangka, pengedaran otot dan lemak pada badan. Bentuk badan manusia bergantung kepada beberapa faktor. Antaranya ialah keturunan, tabiat pemakanan dan tabiat harian. Pengaruh keturunan memainkan peranan penting dalam menentukan bentuk badan seseorang. Rujuk Rajah 7.

Rajah 7: Kategori Bentuk Badan Manusia

a) Bentuk Badan *Hourglass*

Lazimnya ukuran dada dan pinggul adalah hampir sama dengan perbezaan lima (5) peratus ukuran antara satu sama lain. Ukuran pinggang bentuk badan manusia sekurang-kurangnya dua puluh lima (25) peratus lebih kecil daripada ukuran dada, bahu atau pinggul.

Pakaian pengantin kurung tradisional dapat memberi kesan yang cantik kepada pemakai yang mempunyai bentuk badan *hourglass* kerana baju ini mempunyai potongan ramping di bahagian pinggang dan kembang dibahagian bawah. Selain itu, bentuk badan *hourglass* elakkan pemilihan fabrik tebal kerana pemakai akan kelihatan lebih berisi.

NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 8/26
---------	-----------------------------	------------------

b) Bentuk Badan *Triangle/ Pear*

Individu yang pinggulnya berukuran sekurang-kurangnya lima (5) peratus lebih dan paling besar dari dada atau pinggang. Manakala, ukuran pinggangnya adalah paling kecil antara tiga (3) ukuran.

Bentuk badan ini merupakan bentuk badan yang besar di bahagian bawah badan iaitu bahagian pinggul dan kecil di bahagian atas bahu dan dada. Bentuk badan ini bersesuaian pada pakaian pengantin kurung tradisional kerana potongan baju yang besar dan kembang di bahagian bawah dapat membantu menyembunyikan pinggul pemakai. Hiasan sulaman atau garis leher yang menarik dapat mengalih perhatian dari bahagian pinggul.

c) Bentuk Badan *Inverted Triangle*

Bentuk segi tiga terbalik sering dikenali dengan ukuran dada, bahu dan pinggang akan lebih besar dari ukuran pinggul. Ukuran pinggul akan menjadi ukuran yang terkecil sekurang-kurangnya lima (5) peratus lebih kecil antara tiga (3) ukuran.

Wanita yang mempunyai bentuk badan *inverted triangle* mempunyai bidang bahu yang besar dan pinggul dan pinggang yang lebih kecil. Potongan pakaian pengantin kurung tradisional dapat menonjolkan bentuk pinggul kepada pemakai. Hiasan pada bahagian bawah baju dapat membantu menonjolkan bahagian bawah baju dan mengalih perhatian daripada bahagian atas.

d) Bentuk Badan Lurus/ *Rectangle*

Bentuk badan lurus merupakan bentuk badan yang sama daripada paras bahu hingga ke pinggul. Bentuk badan ini sesuai dengan potongan baju kurung tradisional riau Pahang kerana mempunyai potongan pinggang yang ramping dan potongan pinggul yang kembang. Potongan pinggan yang ramping dapat membantu pemakai tampil lebih menarik dengan bahagian atas dan pinggul sedikit menonjol. Pemilihan fabrik yang sesuai ialah kapas dan sutera.

NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 9/26
---------	-----------------------------	------------------

2.2) Garis Leher

Garis leher merupakan bahagian atas baju yang mengelilingi leher. Garis leher juga merujuk kepada garis keseluruhan antara semua lapisan pakaian dan leher dan bahu pemakai. Setiap pakaian mempunyai garis leher dan garis leher juga merupakan bahagian yang penting dalam penghasilan pakaian. Bentuk garis leher boleh diubah suai dalam pelbagai cara, contohnya dengan menambah kolar. Garis leher boleh menjadi penyudah tepi leher yang menonjol dan kelihatan kasual. Selain itu, garis leher boleh diserlahkan dengan corak yang sama dari fabrik pakaian itu sendiri.

Seterusnya, baju kurung tradisional riau Pahang mempunyai dua beberapa jenis garis leher. Garis leher yang sesuai dipadankan dengan baju kurung tradisional riau Pahang ialah leher teluk belanga dan cekak musang.

a) Garis Leher Teluk Belanga

Bentuk garis leher ini mula di perkenalkan di Teluk Belanga, Singapura dan tersebar luas sebagai ciri khas Negeri Johor. Garis leher teluk belanga asalnya daripada baju melayu lelaki yang direka khas oleh Sultan Abu Bakar pada tahun 1866 sempena meraikan perpindahan ibu negeri Johor dari Teluk Belanga di Singapura ke Johor Bahru. Garis leher ini menjadi ciri khas masyarakat Melayu kerana dihiasi dengan jahitan tulang belut dan mata lalat pada bahagian bahagian leher pakaian seperti Rajah 8.

Rajah 8: Garis Leher Teluk Belanga

b) Garis Leher Cekak Musang

Cekak Musang merupakan kolar tinggi atau garis leher yang tegak. Istilah cekak musang melambangkan bentuk untuk garis leher baju yang bercekak tinggi berdiri (2.5cm) melingkari leher daripada ukuran yang diambil melalui lingkaran garis leher pakaian seperti Rajah 9.

Rajah 9: Kolar Cekak Musang

2.3) Lengan

Lengan merupakan tambahan pakaian untuk bahagian lubang lengan. Lengan boleh dihasilkan daripada fabrik yang telah dipotong serta dicantumkan pada bahagian lubang lengan. Lengan mempunyai ira lurus yang terletak di garis atas lengan. Seterusnya, hujung lengan mempunyai kelepet, lapik atau hiasan lain sebagai penyudah tepi. Selain itu, fungsi lengan untuk melindungi tangan dan lengan pemakai daripada cuaca panas dan sejuk. Seterusnya, fungsi lengan juga untuk menambahkan stail pada pakaian. Baju kurung tradisional riau Pahang dipadankan dengan lengan padanan rata.

a) Lengan Padanan Rata

Lengan padanan rata merupakan lengan yang berbentuk lurus, sama ada labuhnya lengan panjang atau pendek. Lengan padanan rata sesuai dipadankan dengan semua jenis potongan baju termasuk baju kurung tradisional riau Pahang seperti pada Rajah 10. Lengan padanan rata mempunyai garis tengah lengan yang bertemu dengan garis bahu baju. Seterusnya, jahitan kelim pada lengan padanan rata bertemu dengan jahitan kelim rusuk baju.

Rajah 10: Lengan Padanan Rata

2.4) Garis Pinggang

Garis pinggang ialah garis sempadan antara bahagian atas dan bawah pakaian, yang sepadan dengan pinggang. Selain itu, garis pinggang mungkin berbeza mengikut potongan baju dari bawah payudara hingga ke bawah pinggul. Garis pinggang pakaian sering digunakan untuk menyerlahkan ciri yang berlainan bergantung kepada pakaian yang dihasilkan.

2.5) Garis Ikatan Pinggang

Ikatan pinggang merupakan komponen pelengkap pada sehelai kain atau seluar yang mengelilingi pinggang pakaian. Fungsinya adalah membantu mengikat pakaian di sekitar pinggang bagi menghalangnya daripada tergelincir ke bawah. Ia sering digunakan bersama elemen kancing seperti zip, cangkuk atau jalur elastik yang boleh disesuaikan untuk mencapai saiz yang selesa.

2.6) Kancing

Kancing adalah sejenis alat yang digunakan untuk membuka dan menutup belahan pada pakaian dan dijahit pada dua lapisan fabrik. Bahagian pakaian tersebut ialah pada leher dan pinggang. Kancing digunakan untuk mengekalkan bentuk asal pakaian. Kancing juga dapat dijahit dengan jahitan tangan dan jahitan mesin. Jadual 1 dibawah menunjukkan kancing yang sesuai untuk pakaian kurung tradisional pengantin.

Jadual 1: Contoh Jenis Kancing Pakaian Pengantin Tradisional

Kancing	Kegunaan
a) Butang dan rumah butang 	Butang di jahit pada hujung belahan leher baju kurung pengantin tradisional dan rumah butang dijahit dengan tali lop.
b) Cangkuk dan palang 	Cangkuk ini berukuran besar dipasang pada ban pinggang kain atau seluar bagi menutup belahan
c) Zip 	Zip digunakan sebagai cantuman belahan belakang, hadapan atau sisi mengikut rekaan pakaian.

2.7) Aksesori Akhir

Aksesori adalah pelengkap penampilan pakaian pengantin kurung tradisional semasa majlis perkahwinan. Aksesori untuk menambahkan sentuhan akhir yang lebih elegan dan menyempurnakan gaya mempelai.

a) Hiasan Kepala

Pakaian pengantin kurung tradisional mempunyai aksesori pelengkap pakaian yang sangat istimewa. Aksesori pelengkap yang sering dipadankan adalah seperti pending, cucuk sanggul, kalung papan dan gendik. Selain itu, aksesori untuk pakaian pula seperti rantai, gelang dan tali pinggang seperti Rajah 11.

Rajah 11: Aksesori Pelengkap Pakaian

Aksesori ini kebiasaannya dipakai oleh golongan istana dan pengantin semasa mengadakan majlis perkahwinan. Antaranya adalah seperti berikut:

i) Gendik

Perhiasan yang dipakai dibahagian dahi, dikenali juga dengan nama pemanis dahi. Gendik (Tiara) adalah pakaian ulu bagi Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong. Ia diperbuat daripada emas putih bertatah penuh dengan permata berlian berbunga awan larat. Di tengah-tengahnya, di atas awan larat itu terdapat anak bulan dengan bintang, di mana kedua-duanya diperbuat daripada emas putih seperti Rajah 12.

Rajah 12: Gendik Kepala

ii) Pending

Pending merupakan kepala untuk tali pinggang bagi golongan lelaki dan wanita yang digayakan dengan sarung atau sampin seperti Rajah 13.

Rajah 13: Pending Pengantin

iii) Hiasan Sanggul

Hiasan untuk sanggul mempunyai dua jenis seperti cucuk sanggul dan sanggul lintang. Hiasan sanggul merupakan hiasan yang diletakkan pada bahagian rambut atau sanggul. Fungsi hiasan ini untuk menambahkan seri pengantin seperti Rajah 14 dan 15.

Rajah 14: Sanggul Lintang

Rajah 15: Cucuk Sanggul

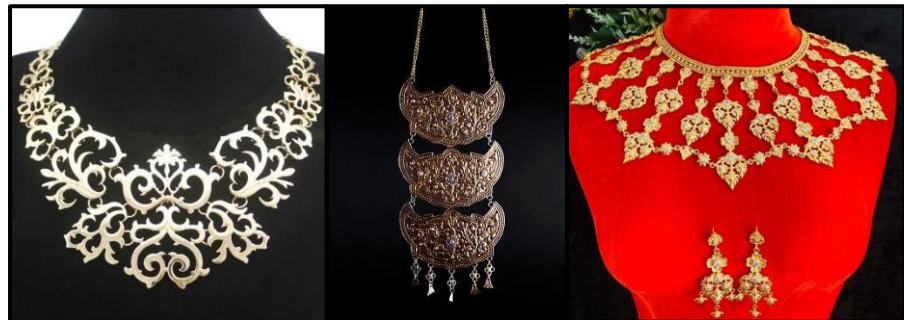
NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 15/26
---------	-----------------------------	-------------------

iv) Dokoh Dan Kalung Papan

Rantai leher perkahwinan adalah sejenis barang perhiasan yang biasanya dikenakan oleh pengantin wanita pada hari pernikahan. Rantai leher perkahwinan sering kali memiliki makna simbolis dan juga berfungsi sebagai aksesori perhiasan yang menambahkan keanggunan dan keindahan pada gaun pengantin.

Rantai leher perkahwinan biasanya dirancang dengan desain khusus dan bisa terbuat dari berbagai bahan, seperti emas, perak, berlian, mutiara, atau kristal. Reka bentuk boleh menjadi sangat pelbagai, bergantung pada pilihan dan budaya setiap pasangan.

Dalam sesetengah budaya, kalung perkahwinan juga boleh mempunyai nilai tradisional atau keagamaan yang mendalam, mewakili perpaduan, komitmen atau status perkahwinan. Di sesetengah tempat, rantai leher ini juga boleh dipanggil dengan istilah lain, bergantung kepada bahasa dan budaya tempatan seperti Rajah 16.

Rajah 16: Dokoh

v) Cincin Dan Gelang

Aksesori perhiasan seperti cincin dan gelang boleh menambahkan kilauan dan elegansi kepada penampilan. Pilih aksesori yang sepadan dengan tema pakaian dan konsep perkahwinan seperti pada Rajah 17.

Rajah 17: Gelang Dan Cincin

2.8) Kemasan Akhir

Aksesori atau istilah lainnya hiasan merupakan bahan guna habis atau alatan yang digunakan untuk menghias pakaian supaya tidak kelihatan hambar. Seterusnya, pemilihan aksesori bergantung kepada pemakai dan mestilah sesuai dengan baju yang digayakan. Aksesori mempunyai dua jenis iaitu aksesori untuk fabrik ataupun aksesori untuk pakaian. Aksesori untuk fabrik seperti sulaman, manik, renda dan labuci.

a) Sulaman

Sulaman ialah kraf menghias fabrik atau bahan lain menggunakan jarum untuk mengaplikasikan motif atau corak menggunakan benang. Sulaman juga boleh menggabungkan bahan lain seperti mutiara, manik dan labuci. Seterusnya, sulaman boleh didapati dalam pelbagai jenis benang pilihan warna benang.

Jenis sulaman yang digunakan ialah sulaman kerawang sarah lebah. Sulaman kerawang sarang lebah ini bercirikan motif sulaman kemas dan teratur. Pemilihan dan penggunaan warna benang pula adalah warna-warna yang harmoni dan senada dengan latar belakang fabrik. Seterusnya, corak kerawang ini lebih natural dan tidak berserabut dengan latar fabrik seperti pada Rajah 18.

Rajah 18: Sulaman Pakaian Pengantin

NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 17/26
----------------	-----------------------------	-------------------

b) Renda

Renda ialah fabrik halus yang diperbuat daripada benang membentuk motif seperti bunga dan daun. Renda dibuat dengan mesin atau tangan. Renda ini juga menjadi pilihan untuk hiasan busana pengantin untuk baju kurung tradisional riau Pahang.

Renda sering digunakan sebagai tambahan pada bahagian lengan, leher, atau hem baju kurung pengantin untuk memberikan sentuhan romantis dan elegan. Renda juga bisa dihiasi dengan manik atau sulam untuk menambahkan dimensi yang lebih bergaya. Rujuk Rajah 19.

Rajah 19: Rekaan Renda

c) Manik

Manik ialah bentuk dengan lubang yang ditembusi di tengah untuk dilalui benang. Labuci ialah bentuk rata dengan lubang untuk dilalui benang, biasanya diperbuat daripada plastik atau logam. Manik dan labuci boleh didapati dalam pelbagai saiz dan warna. Manik dan labuci juga pemilihan untuk hiasan fabrik baju kurung tradisional riau Pahang.

Manik adalah hiasan kecil berbentuk bulat atau berbagai bentuk lainnya yang biasanya terbuat dari bahan seperti plastik, kristal, kaca, atau logam. Manik-manik ini dapat dijahit atau diepit pada kain untuk menambahkan kilauan dan tampilan yang lebih mewah pada baju kurung pengantin. Mereka sering digunakan untuk membuat pola atau desain yang rumit dan indah. Rujuk Rajah 20.

Rajah 20: Manik Pada Pakaian Pengantin

3) BAHAN PENGHASILAN PAKAIAN PENGANTIN KURUNG TRADISIONAL

Bahan ataupun material merupakan objek penting yang digunakan untuk menghasilkan baju kurung tradisional perkahwinan riau Pahang. Bahan merupakan campuran bahan sama ada bahan semulajadi ataupun buatan manusia. Bahan juga dicampur untuk dijadikan objek.

3.1) Fabrik

Fabrik merupakan bahan penting yang digunakan untuk menghasilkan sesuatu pakaian. Fabrik ialah bahan yang dibuat melalui tenunan, mengait dan mencantum yang boleh digunakan dalam penghasilan pakaian dengan merujuk kepada Jadual 2.

Jadual 2: Jenis-Jenis Fabrik

Fabrik	Penerangan
Songket 	• Fabrik tenun yang berasal dari Brunei, Indonesia, Malaysia dan Singapura. • Tenunan tangan dengan benang emas atau perak di atas kain sutera atau kapas. • Di pakai oleh kaum Melayu sebagai pakaian tradisional untuk majlis perkahwinan atau upacara adat.

NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 19/26
Fabrik	Penerangan	
Broket 	• Jenis fabrik tenunan mempunyai reka bentuk bunga atau bentuk yang timbul dipermukaan fabrik semasa proses tenunan. • Motif yang direka hanya muncul pada permukaan fabrik. <i>Brocade</i> dibuat dalam tenunan satin atau kapas. • Dibuat dengan benang sutera tetapi pada masa kini ia dibuat menggunakan banyak campuran fabrik yang berbeza seperti sutera, kapas dan <i>polyester</i>.	
Sutera 	• Gentian protein semula jadi yang sesetengah gentiannya boleh ditenun menjadi tekstil. Perkataan 'sutera' dalam Bahasa Melayu berasal daripada perkataan Sanskrit iaitu sutra. • Istilah sutra yang membawa maksud "sama". Sutera yang paling dikenali adalah sutera yang diperolehi daripada kepompong larva ulat sutera kerta iaitu sejenis serangga dari keluarga rama-rama yang bersayap empat. Kepompong dari ulat sutera dikumpul dan diproses menjadi fabrik.	

3.2) Fabrik Lapik Bergam

Fabrik lapik bergam merupakan fabrik yang digunakan untuk membuat bahagian tertentu pakaian lebih stabil. Fabrik lapik bergam digunakan sebagai lapisan tambahan yang digunakan pada bahagian dalam pakaian seperti kolar, membantu menambah bentuk, struktur dan sokongan pada pakaian. Selain itu, fungsi fabrik lapik bergam juga untuk mengeraskan fabrik, seperti kertas gam atau kertas kaku bergam yang digunakan dalam kolar baju.

Fabrik lapik bergam juga mempunyai tiga tahap ketebalan iaitu nipis atau lembut, sederhana tebal dan tebal. Lapisan fabrik yang paling tebal telah ditambahkan dengan lapisan bahan kimia atau kanji.

Rajah 21: Fabrik Lapik Bergam

3.3) Fabrik Lapis Dalam

Fabrik lapis dalam merupakan lapisan dalam pakaian yang memberikan kemasan atau menyembunyikan baki jahitan. Fabrik lapis dalam juga membantu mengukuhkan bentuk potongan pakaian dan menghapuskan bayang badan ketika pakaian tersebut digayakan. Manakala pemilihan bagi fabrik lapis dalam perlulah bersesuaian dengan warna fabrik luar.

Terdapat beberapa contoh fabrik lapis dalam yang sering digunakan pada pakaian pengantin kurung tradisional adalah seperti *material rayon* dan *chifon*.

a) Fabrik Rayon

Fabrik rayon mempunyai gentian yang nipis. Oleh itu, fabrik rayon sesuai dijadikan sebagai lapisan dalam busana pengantin. seterusnya, fabrik rayon bernafas dan mempunyai tekstur yang lembut, lentur dan ringan. Ia tidak akan melekat pada badan anda walaupun dalam cuaca panas berpeluh.

Rajah 22: Fabrik Rayon

b) Fabrik *Chiffon*

Fabrik *chiffon* adalah jenis kain ringan dan jarang yang sering digunakan dalam penghasilan pakaian atau aksesori akhir. *Chiffon* dikenali dengan tekstur yang lembut dan ringan serta menjadi pilihan yang sangat popular dalam rekaan fesyen.

Rajah 23: *Chiffon*

3.4) Warna Fabrik

Pemilihan warna fabrik untuk pakaian pengantin kurung tradisional sangat penting kerana warna akan menjadi makna simbolik dan estetika yang penting dalam budaya dan tradisi tertentu. Berikut merupakan perkara-perkara yang perlu dipertimbangkan semasa memilih warna fabrik pakaian pengantin kurung tradisional:

a) Budaya Dan Tradisi

Kenal pasti budaya dan tradisi pengantin serta pasangan. Baju kurung pengantin umumnya mencerminkan kekayaan budaya dan warisan. Jika memiliki budaya atau etnik tertentu, pastikan warna yang di pilih sesuai dengan tradisi tersebut.

b) Makna Simbolik

Kepelbagaian warna memiliki makna simbolik yang berbeza dalam budaya. Pastikan makna yang dipilih menjurus kepada konteks penghasilan baju kurung tradisional pengantin. Berikut merupakan makna pada setiap warna yang biasa digunakan:

NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 22/26
---------	-----------------------------	-------------------

i) Putih

Warna putih sering kali dihubungkan dengan kebersihan, kesucian dan keanggunan. Ini adalah pilihan yang popular untuk gaun pengantin bagi kebanyakan budaya, termasuk budaya Melayu.

ii) Krim Atau Ivory

Warna krim atau ivory memberikan sentuhan hangat pada gaun pengantin dan sering dianggap lebih lembut daripada putih murni.

iii) Merah

Merah adalah warna tradisional yang melambangkan keberuntungan, kebahagiaan dan semangat. Baju kurung pengantin merah sering dipilih untuk memberikan kesan yang kuat dan bersemangat.

iv) Emas

Emas atau nuansa emas sering kali digunakan dalam hiasan pada baju pengantin, memberikan sentuhan kemewahan dan keanggunan.

v) *Peach* Atau Salmon

Warna-warna ini memberikan sentuhan segar dan lembut, seringkali dipilih untuk penampilan yang lebih moden namun tetap mempertahankan ciri-ciri tradisional.

vi) Biru Tua Atau Biru Pastel

Biru tua atau biru pastel memberikan kesan yang menenangkan dan elegan, serta menggambarkan kesejukan dan ketenangan.

vii) Hijau

Beberapa variasi hijau, seperti hijau mint atau hijau daun, dapat memberikan tampilan yang segar dan alami.

viii) Lavender Atau Ungu Muda

Warna-warna ini seringkali digunakan untuk memberikan sentuhan romantis dan lembut pada gaun pengantin.

NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 23/26
---------	-----------------------------	-------------------

ix) Silver Atau Abu-Abu Terang

Nuansa perak atau abu-abu terang dapat memberikan kesan elegan dan moden pada gaun pengantin.

x) Campuran Warna

Jika ingin menggabungkan warna, pastikan untuk memilih kombinasi yang serasi dan tetap mempertahankan kesan yang elegan

Penting untuk mengingat bahawa pilihan warna sentiasa bergantung kepada peribadi diri, budaya, tema pernikahan, serta warna yang mewakili tradisi dan makna di balik gaun pengantin. Sentiasa mendapatkan khidmat nasihat dan bimbingan dari pereka fesyen atau busana yang berpengalaman untuk mendapatkan saran yang lebih spesifik berdasarkan visi dan keinginan diri. Rujuk Rajah 24.

Rajah 24: Carta Warna

c) Warna Kulit Dan Penampilan Peribadi

Warna kulit pengantin dan pasangan perlu di ambil kira. Beberapa warna mungkin lebih sesuai dengan warna kulit tertentu. Perkar ini juga perlu dipertimbangkan apa yang paling sesuai dengan penampilan peribadi pengantin serta gaya pengantin.

d) Tema Majlis

Jika pengantin mempunyai tema khusus untuk pernikahan, Pengantin mungkin ingin memilih warna yang sesuai dengan tema tersebut. Misalnya, tema pantai akan melibatkan warna-warna biru laut dan pasir, sementara tema klasik lebih kepada warna-warna seperti putih, merah, atau emas.

NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 24/26
----------------	-----------------------------	-------------------

e) Kombinasi warna

Pemilihan kombinasi warna yang ingin digunakan untuk menghasilkan baju kurung pengantin tradisional. Pengantin boleh memilih warna utama untuk baju kurung dan warna lain untuk hiasan atau aksesori.

f) Trend terkini

Terdapat trend warna pakaian pengantin yang selaras dengan baju pasangan, maka perbincangan amatlah penting untuk memutuskan kesesuaian warna bagi kedua pihak.

NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 25/26
----------------	-----------------------------	-------------------

SOALAN:

1) Apakah definisi pakaian pengantin kurung tradisional?

2) Nyatakan tiga (3) jenis perhiasan leher yang digunakan untuk pengantin tradisional.

NO. KOD	C141-005-3:2021-C04/KP(1/8)	Muka Surat: 26/26
---------	-----------------------------	-------------------

RUJUKAN:

- 1) Abdul Ghani, L. & Abdul Aziz, A. (2015). *Pola Pakaian Tingkatan 4 dan 5* (3rd ed.). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka. ISBN 9789836286666.
- 2) Abu Bakar, M. (2009). *Panduan Membuat Pakaian* (11th ed.). Shah Alam: Alaf Dua Puluh Satu Sdn. Bhd. ISBN 967860082.
- 3) Aldrich, W. (2016). *Metric Pattern Cutting for Women's Wear* (6th Edition-reprinted June 2019). UK: Wiley. ISBN 9781444335057.
- 4) Aziz, A. (2006). *Rupa dan Gaya: Busana Melayu*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia. ISBN 9679427862.
- 5) Crowford, A. (2015). *A Guide to Fashion Sewing*. Sixth Edition. New York: Bloomsbury Publishing Inc. ISBN 978162892.
- 6) Fischer, A. (2015). *Sewing For Fashion Design*. UK. Laurance King Publishing Ltd. ISBN 9781780672304.
- 7) Joseph-Armstrong, H. (2014). *Pattern Making for Fashion Design*. 5th Edition 2014. UK: Pearson Education Limited. ISBN 9781292024813.
- 8) Kementerian Pelajaran Malaysia. (1993). *Glosari Seni Reka Fesyen*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka. ISBN 9789836233752.
- 9) Mohd Noor, Z.Z., Abdul Ghani, N. & Mohd Jan, N. (2006). *Membuat Pakaian Tingkatan 4 dan 5* (2nd ed.). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka. ISBN 9836286381.
- 10) Parish, P. (2018). *Pattern Cutting, The Architecture of Fashion* (2nd ed.). UK: Bloomsbury. ISBN 978474272384.
- 11) Shariff, S. & Zamry@Zamri, A. (2020). *Rekaan Dan Jahitan Pakaian Tingkatan 4 dan 5*. Cetakan Pertama. Kementerian Pendidikan Malaysia & Aras Mega (M) Sdn. Bhd. ISBN 9789672448556.
- 12) Sidek, S. (2011). *Variasi Busana Tradisional* (2nd ed.). Shah Alam: Grup Buku Karangraf Sdn. Bhd. ISBN 9789831245767.
- 13) Enam, J. (2017). *Dart Manipulation Techniques for Flat Patterns*. Retrieved August, 2023, from <https://fashion2apparel.blogspot.com/2017/11/dart-manipulation-techniques.html>.